

Beszámoló az MTA Táncstudományi Munkabizottsága 2015. évi működéséről

I. A munkabizottság összetételének alakulása

Az általános akadémiai tisztújítás keretében az MTA I. Osztálya 2014. december 8-án határozott az MTA Néprajztudományi Bizottsága 2010-ben alapított Táncstudományi Munkabizottságának újjáalakításáról. Az osztályülés a Táncstudományi Munkabizottság névsorát a következő húsz rendes taggal hagyta jóvá: Andrásfalvy Bertalan DSc, Barna Gábor DSc, Beke László CSc, Bolvári-Takács Gábor PhD, Felföldi László PhD, Fodor Antal DLA, Fodorné Molnár Márta PhD, Fügedi János PhD, Kavecsánszki Máté PhD, Kővágó Sarolta CSc, Lázár Katalin PhD, Lőrinc Katalin DLA, Mizerák Katalin PhD, Németh András DSc, Ratkó Lujza CSc, Sándor Ildikó PhD, Sirató Ildikó PhD, Tóvay Nagy Péter PhD, Varga Sándor PhD, Vitányi Iván DSc.

A testület 2015. január 7-én tartotta alakuló ülését, amelyet Borsos Balázs DSc, a Néprajztudományi Bizottság elnöke vezetett. Itt meg-, illetve újraválasztották a tisztségviselőket: Andrásfalvy Bertalan elnök, Felföldi László alelnök, Bolvári-Takács Gábor titkár.

Az alakuló ülésen azon korábbi rendes tagokat, akik a munkabizottság újjáalakítása során a rendes tagok közé nem kerültek be, valamint a korábbi állandó meghívott tagokat a munkabizottság állandó meghívott tagnak kérte fel. A munkabizottság *állandó meghívott tagjai* a 2015. január 7-ei ülésen hozott határozat szerint: Angelus Iván PhD, Bernáth László PhD, Bólya Annamária, Dóka Krisztina PhD, Fenyves Márk, Forgács D. Péter PhD, Gaál Marianna, Gál Eszter, Gelenczey-Miháلتz Alirán PhD, Halász Tamás, Karácsony Zoltán, Kazinczy Eszter, Kovács Gábor PhD, Kovács Henrik, Kővágó Zsuzsa, Lévai Péter, Macher Szilárd DLA, Major Rita, Mihályi Gábor, Ónodi Béla, Simon Krisztián, Szakály György, Széll Rita, Szűdy Eszter, Török Jolán, Vincze Gabriella PhD, Zsámboki Marcell.

Az év során felkért további állandó meghívottak: Balatoni Katalin, Várszegi Tibor PhD.

II. A munkabizottság ülései

1. (alakuló) ülés: 2015. január 7. MTA Néprajztudományi Intézete Könyvtára, Budapest.

Borsos Balázs DSc, az MTA Néprajztudományi Bizottságának elnöke ismertette az MTA I. Osztályának 2014. december 8-ai határozatát a Táncstudományi Munkabizottság rendes tagjainak kijelöléséről a következő akadémiai ciklusra. Ezután sor került a Munkabizottság tisztségviselőinek megválasztására. A megalakult testület elfogadta a 2014. évi beszámolót és a 2015. évi munkatervet. Az ülés végén *Bolvári-Takács Gábor* tájékoztatta a jelenlevőket a legutóbbi ülés óta lezajlott táncstudományi témájú rendezvényekről: 2014. november 18: Tudományos ülés a Bihari János Táncegyüttes 60 éves fennállására; december 10: Az intézményes tánc kutatás kezdetei. 3. kerekasztal beszélgetés az MTA BTK Zenetudományi Intézetében; december 15. Dienes Gedeon Emlékülés a FSZEK Zenei Gyűjteményében. *Felföldi László* beszámolt szentpétervári tanulmányútjáról.

2. ülés: 2015. február 4. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Zenei Gyűjteménye, Budapest.

Dippold Péter igazgató köszöntője után Bándoli Katalin osztályvezető közreműködésével a jelenlevők megtekintették a Zenei Gyűjtemény anyagát és helyiségeit, illetve külön a Dienes Tánc történeti Gyűjteményt és raktárát. Bándoli Katalin beszámolt az állományról és fejlesztési irányairól.

A FSZEK 2011-ben gazdagodott Dienes Gedeon tánc történetész, mozdulatművész és kritikus könyves hagyatékával. Az állomány a tánc körébe tartozó könyveket és folyóiratokat, tánc történeti műveket, balett lexikonokat, táncművészek és koreográfusok életrajzeit, operaházak

⁶ Megjelent: Táncstudományi Közlemények, VIII. évf. 2016. 1. szám, 95–97. o.

és balett-együttesek évkönyveit, tánctechnikai írásokat, fotóalbumokat tartalmaz a klasszikus balettől a kortárs táncig. Igen gazdag a 20. század első felének mozdulatművészetével kapcsolatos irodalom. Ugyanakkor az egész század jelentősebb táncos alkotóiról is találunk könyveket. Az állomány sok olyan könyvritkaságot tartalmaz – magyar nyelvűeket is – amelyek ma már beszerezhetetlenek vagy éppenséggel csak itt, a zenei gyűjteményünkben hozzáférhetőek. A Dienes Tánc történeti Gyűjtemény helyben használható.

Az ülés további részében sor került az április végére tervezett Dienes Gedeon Emlékülés és a Tánc tudományi Adatbázis tervezetének megbeszélésére, *Felföldi László* vezetésével. Végezetül *Bolvári-Takács Gábor* javaslatot tett két személy állandó meghívotti tagságára, tekintettel a meglevő doktori fokozatra (Várszegi Tibor), illetve a folyamatban levő doktori tanulmányokra (Balatoni Katalin). A munkabizottság a nevezetteket felkérte állandó meghívott tagnak.

III. A munkabizottság további tudományos programjai és sajtómegjelenései

1. A munkabizottság 2014. április 29-én, a Tánc Világnapján Dienes Gedeon Emlékülést szervezett az MTA BTK Zenetudományi Intézet Bartók termében. A rendezvény a Dienes Gedeon-portréfilm vetítésével kezdődött, majd visszaemlékezésekre került sor: *Dienes Maya*, az ünnepelt özvegye; *Egri Zsuzsanna*, táncos, pedagógus, koreográfus, Milánói Scala (a beszédét felolvasta *Bolvári-Takács Gábor*); *Fenyves Márk* táncművész, koreográfus, táncelméleti kutató; *Pálosi István* táncművész, koreográfus, táncelméleti kutató. Ezt élő mozdulatművészeti táncbemutató követte, rövid moderntánc részletek: közreműködött a Magyar Mozdulatművészeti Stúdió (*Fenyves Márk* és *Pálosi István* mozdulatművészek). A program második részében előadások hangzottak el: *Felföldi László*: Dienes Gedeon, a tánc kutató; *Fenyves Márk*: Orkesztika 103 - avagy hol tartunk ma?

2. 2015. június 30-án került sor Vincze Gabriella, a munkabizottság állandó meghívott tagja *A magyar mozdulatművészet története és néhány motívumának nemzetközi párhuzama* című doktori (PhD) értekezésének nyilvános vitájára az ELTE Bölcsészettudományi Karán. Az eljárásban munkabizottságunk két tagja vett részt: *Beke László* mint a jelölt témavezetője és *Fügedi János* mint opponens. A védésen hallgatóként a munkabizottság több tagja megjelent.

3. 2015. október 26-án került sor *A „gondolat testvérévé emelt mozdulat”*. *Dienes Valéria mozdulatművészete és a reformpedagógia* című tudományos konferenciára, amelyet az OFI-Pedagógiai Múzeum és az Orkesztika Alapítvány rendezett. Munkabizottságunk tagjai közül előadást tartott *Lőrinc Katalin* és *Németh András*.

4. 2015. november 13–14-én került sor a *Tánc és társadalom. V. Tánc tudományi Konferencia a Magyar Táncművészeti Főiskolán* című rendezvényre, amelyet a Magyar Táncművészeti Főiskola Elméleti Tanszéke, valamint Pedagógiai és Pszichológiai Tanszéke az MTA Tánc tudományi Munkabizottságával és a MTF OTKA-kutatócsoporttal együttműködve rendezett. A konferencián plenáris üléseken és nyolc szekcióban 38 előadás hangzott el. A munkabizottságunk tagjai közül plenáris előadó volt *Fodorné Molnár Márta*, szekcióelnöki feladatot látott el *Bolvári-Takács Gábor*, *Fügedi János*, *Lőrinc Katalin*, *Mizerák Katalin*, *Németh András* és *Tóvay Nagy Péter*. Szekció előadást tartott a munkabizottság hat tagja.

5. 2015. november 24–25-én az MTA BTK Zenetudományi Intézet Bartók termében került sor a *Contemporary Approaches in Dance Anthropology. Symposium of Dance Researchers and Coreomundus Students* című, angol nyelvű rendezvényre, amelyet az MTA BTK Zenetudományi Intézete és a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszéke rendezett. A konferencián 22 előadás hangzott el, közte három kivétellel külföldi illetőségű

kutatóktól. Munkabizottságunk tagjai közül szekcióelnöki feladatot látott el *Felföldi László*, *Fügedi János* és *Varga Sándor*.

6. 2015. december 21-én került sor Macher Szilárd, a munkabizottság állandó meghívott tagja *A balett formanyelvének változásai a XX–XXI. században – szintézisteremtés a színpadon és a balettoktatásban* című doktori (DLA) értekezésének nyilvános vitájára a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Az eljárásban munkabizottságunk két tagja vett részt: *Bolvári-Takács Gábor* mint opponens és *Lőrinc Katalin* mint bíráló bizottsági tag. A védésen hallgatóként a munkabizottság több tagja megjelent, illetve hozzászólt.

7. A munkabizottság alakuló üléséről, valamint a személyi hírekről cikkek jelentek meg a *Táncművészet* folyóirat (ISSN 0134-1421) 2015. évi 1., 3. és 4. számaiban. A munkabizottság 2014. évi beszámolója megjelent a *Táncstudományi Közlemények* folyóirat (ISSN 2060-7148) 2015/1. számában.

IV. A munkabizottság tagjaihoz kapcsolódó személyi hírek

Andrásfalvy Bertalan, a munkabizottság elnökét 2015. május 28-án a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagjává választották.

2015-ben a munkabizottság tagjai közül egyetemi tanári kinevezést kapott *Bolvári-Takács Gábor* és *Lőrinc Katalin*, főiskolai tanári kinevezést kapott *Fodorné Molnár Márta*, *Fügedi János*, *Mizerák Katalin*, az állandó meghívott tagok közül *Gelenczey-Miháltz Alirán* és *Macher Szilárd*. Ismételten rektori megbízást kapott a Magyar Táncművészeti Főiskolán *Szakály György*, a Budapest Kortárástánc Főiskolán *Angelus Iván*.

Budapest, 2015. december 31.

Andrásfalvy Bertalan DSc, elnök
Felföldi László PhD, alelnök
Bolvári-Takács Gábor PhD, titkár